

POSTANOWIENIE

Dnia 25 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 25 października 2023 r.,

sprawy **M. P.**

skazanego z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego,

od wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku - Białej

z dnia 21 marca 2023 r., sygn. akt VII Ka 98/23,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Żywcu

z dnia 20 października 2022 r., sygn. akt II K 757/21,

p o s t a n o w i ł

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,

2. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

(K.G.)

UZASADNIENIE

M. P. został oskarżony o to, że „w okresie od co najmniej listopada 2018 r. do maja 2019 r., w W., U., Ż., C., J. i innych miejscowościach, działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wbrew przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, wspólnie i w porozumieniu z A. L., A. K., P. S., D. S.,

E. S., D. P. i innymi osobami uczestniczył w obrocie znaczną ilością nowej substancji psychoaktywnej w postaci AlfaPHiP-1-fenylo-4-metylo-2-(pirolidyn-1-ylo) pentan-1-on, w ilości co najmniej 425 gram, w ten sposób że:

- w okresie od listopada 2018 r. do końca stycznia 2019 r. w W. i U., za pośrednictwem A. L., w celu dalszej odsprzedaży, wspólnie i w porozumieniu z A. K. i P. S., za pośrednictwem A. L., nabył od D. S., co najmniej 350 gram substancji AlfaPHiP-1-fenylo-4-metylo-2-(pirolidyn-1-ylo) pentan-1-on, o wartości co najmniej 24 500 złotych,
- w okresie od lutego do maja 2019 r. w Ż., W., C. i J., w celu dalszej odsprzedaży, wspólnie i w porozumieniu z P. S., za pośrednictwem A. L. nabył od E. S. i D. P., co najmniej 75 gram substancji Alfa PHiP-1-fenylo-4-metylo-2-(pirolidyn-1-ylo) pentan-1-on, o wartości co najmniej 5 850 złotych”,
- tj. o przestępstwo z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Żywcu, wyrokiem z dnia 20 października 2022 r., sygn. akt II K 757/21, uznał M. P. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu wyczerpującego dyspozycję art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 k.k. i za to na mocy art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii przy zastosowaniu art. 37b k.k. wymierzył mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności i karę roku ograniczenia wolności, polegającej na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym oraz karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 10 zł każda (pkt VI wyroku). Na mocy art. 45 § 1 k.k. orzekł przepadek korzyści uzyskanych w wyniku przestępstwa w wysokości 11 092 zł (pkt VII).

We wniesionej apelacji, zaskarżając wyrok w całości, obrońca oskarżonego zarzucił „obrazę przepisów postępowania, które miało wpływ na treść wyroku, a to art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób przekraczający ramę swobodnej oceny dowodów poprzez danie w całości wiary odczytanym zeznaniom świadka A. L., a odmówienie dania wiary wyjaśnieniom oskarżonego M. P., w których nie przyznał się do zarzucanego mu czynu.” Odwołując się do tego zarzutu skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego,

ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Wyrokiem z dnia 21 marca 2023 r., sygn. akt VII Ka 98/23, Sąd Okręgowy w Bielsku – Białej utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Wyrok Sądu odwoławczego został zaskarżony w całości kasacją obrońcy skazanego, w której zarzucono rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a to:

„1. art. 5 § 2 k.p.k. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji braku możliwości wyjaśnienia kwestii czy A. L. miał interes w tym, aby bezpodstawnie obciążać skazanego M. P. oraz ustalenia relacji i emocji pomiędzy skazanym a świadkiem;
2) art. 6 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez pozbawienie skazanego prawa do obrony i możliwości bezpośredniego przesłuchania świadka A. L., wbrew zasadzie bezpośredniości postępowania karnego oraz dokonanie oceny dowodów w sposób przekraczający ramę swobodnej oceny dowodów poprzez danie w całości wiary odczytanym zeznaniom świadka A. L., a odmówienie wiary wyjaśnieniom skazanego M. P., w których nie przyznał się do zarzucanego mu czynu, pomijając złą wolę kluczowego świadka niestawiającego osobiście przed Sądem;
3) art. 392 § 1 i 2 k.p.k. poprzez odczytanie na rozprawie główniej protokołów przesłuchania świadka A. L., sporządzonych w postępowaniu przygotowawczym, mimo iż niezbędne było bezpośrednie przeprowadzenie dowodu oraz obecne na rozprawie strony sprzeciwiały się odczytaniu zeznań świadka w miejsce jego bezpośredniego przesłuchania, które bezpośrednio dotyczyły m.in. skazanego M.P.”

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku w części dotyczącej skazanego M. P. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez obrońcę skazanego kasacja jest oczywiście bezzasadna, co pozwoliło na jej oddalenie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Każdy z podniesionych zarzutów dotyczy zeznań świadka A. L. i ich oceny dokonanej przez orzekające Sądy. Wbrew stanowisku obrońcy, w sprawie nie

doszło do naruszenia art. 5 § 2 k.p.k. Skuteczne posłużenie się zarzutem obrazy art. 5 § 2 k.p.k., może przynieść skutek jedynie wówczas, gdy zostanie wykazane, że orzekający w sprawie Sąd rzeczywiście miał nieusuwalne wątpliwości i nie rozstrzygnął ich na korzyść oskarżonego. Dla zasadności tego zarzutu nie wystarczy zaś zaprezentowanie przez stronę własnych wątpliwości co do stanu dowodów. O naruszenia tego przepisu można więc mówić wówczas, gdy sąd ustalając, że zachodzą niedające się usunąć wątpliwości, nie rozstrzygnie ich na korzyść skazanego, co w tej sprawie nie miało miejsca, ponieważ wątpliwości tego rodzaju nie powzięto.

Podnoszony przez obrońcę skazanego zarzut obrazy art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie przez Sąd Rejonowy, a zaaprobowanej i przyjętej, jako własnej, przez Sąd odwoławczy, dowolnej oceny dowodu z zeznań świadka A. L. także uznać należy za bezzasadny. Nie sposób skutecznie stawiać zarzutu obrazy art. 7 k.p.k., w sytuacji, gdy Sąd Okręgowy nie dokonywał samodzielnych ustaleń faktycznych, nie oceniał także na nowo zgromadzonego materiału dowodowego, a zatem nie mógł w sprawie obrazić wskazanego przepisu. Sąd Okręgowy podkreślił, iż nie znalazł żadnych podstaw do zakwestionowania dokonanej przez Sąd Rejonowy oceny dowodów, jak i poczynionych w oparciu o nie ustaleń faktycznych. Zeznania świadka obdarzone zostały walorem wiarygodności, co zostało przez Sąd uzasadnione.

Niezasadny jest również zarzut z pkt 3 kasacji. Sąd pierwszej instancji błędnie powołał się na przepis art. 392 § 1 k.p.k. podejmując decyzję o odczytaniu zeznań świadka A. L. z postępowania przygotowawczego. Z treści uzasadnienia wynika, że za decyzją tą przemawiał brak możliwości doręczenia świadkowi wezwania, albowiem nie przebywa on w miejscu zamieszkania, a miejsce jego pobytu nie jest znane. Skarżący nie wykazał jednak w jakim zakresie uchybienie to mogło mieć „istotny” i „rażący” wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Rejonowy podjął próby doręczenia wezwania świadkowi A. L. m.in. za pośrednictwem właściwego Posterunku Policji (k.1140/tom VI). Z informacji uzyskanych z KP w S. wynika, że pod wskazanym adresem świadek nie zamieszkuje, a miejsce jego aktualnego pobytu nie jest znane (k - 1141/tom VI), zaś z pisma [...] Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przestępczości

Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej z dnia 22 lutego 2022 r. (k - 1160/tom VI) wynika z kolei, że jest on poszukiwany listem gończym i prawdopodobnie przebywa na terenie W. Uzyskane informacje skłoniły więc Sąd do odczytania zeznań świadka na rozprawie głównej w dniu 24 lutego 2022 r. (k - 1189/tom VI) i wbrew twierdzeniom skarżącego, obecny na rozprawie obrońca skazanego M. P. nie sprzeciwił się tej czynności. Sprzeciwu takiego nie zgłaszały także pozostałe strony postępowania. Podstawę prawną dokonania tej czynności dowodowej winien stanowić przepis art. 391 § 1 k.p.k., ponieważ świadek nie stawiał się przed Sądem z powodu niedających się usunąć przeszkód. Wprawdzie odczytanie przez sąd zeznań świadka złożonych przez niego w postępowaniu przygotowawczym stanowi wyjątek od zasady bezpośredniości, nie mniej jednak jak każdy dowód tak i ten, ma status procesowy pełnoprawnego dowodu, nie gorszego od innych, choć niewątpliwie trudnego w ocenie z powodu niemożności rozwinięcia wiedzy o dowodzie w bezpośrednim przesłuchaniu i obserwacji zachowania świadka, także w relacji do stron, ich pytań (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2016 r., II KK 380/16). Wbrew twierdzeniom skarżącego, nie zostało również naruszone prawo skazanego do obrony, ponieważ mógł on zapoznać się z treścią omawianego dowodu w takiej postaci, w jakiej był on dostępny w okolicznościach sprawy (zaakceptowanie poglądu skarżącego prowadziłoby do wniosku, iż niemożliwe jest – bez naruszenia prawa do obrony – odczytanie zeznań świadka, który zmarł, co możliwe jest przecież w świetle art. 391 § 1 k.p.k.).

Poza powyższymi uwagami trzeba dodatkowo wskazać, że omawiana kasacja jest w istocie na granicy dopuszczalności. Ten nadzwyczajny środek zaskarżenia służy, stosownie do art. 519 k.p.k., od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego, kończącego postępowanie. Oznacza to, że zarzuty rażącej obrazy prawa winny – co do zasady – wiązać się z naruszeniami, do których doszło w toku postępowania odwoławczego. Tymczasem wszystkie zarzuty kasacyjne mają charakter apelacyjny, bowiem dotyczą rzekomych uchybień w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. Jak wskazano już wcześniej, Sąd odwoławczy nie przeprowadzał postępowania dowodowego i nie oceniał na nowo zgromadzonych dowodów. Nie mógł zatem samoistnie obrazić art. 5 § 2 i art. 7 k.p.k. Odczytanie

zeznań świadka także miało miejsce w toku postępowania przed Sądem Rejonowym, zatem Sąd Okręgowy nie mógł uchybić przepisowi art. 392 § 1 i 2 k.p.k. Uwaga ta staje się oczywista, gdy zważyć, że Sąd odwoławczy rozpoznał podnoszony w apelacji zarzut obrazy art. 7 k.p.k., a w środku tym nie zarzucano naruszenia reguły wynikającej z art. 5 § 2 k.p.k. oraz obrazy przepisów art. 392 § 1 i 2 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł, że wniesiona przez obrońcę skazanego kasacja jest oczywiście bezzasadna.

(K.G.)

[ał]